ޙަދީޘާ އި ސުންނަތް
އަޞްލު ލިޔުއްވީ: މުޙައްމަދު އަސަދު
ތަރުޖަމާ: عبد الّر حيم عبداملجيد –رحمه الله-
އެންމެ ފަހުން ފާއިތުވެގެން މިދިޔަ ބަލިވެފައިވާ އިސްލާމީ ހަށިގަ ނޑަށް ރައްކައުތެރި ކުރުމަށާއި އިސްލާމް
އެތަކެއް ދިހަ އަހަރުގެ ތެރޭގައި އެ ހަށިގަ ނޑު ދުޅަހެޔޮކޮށް ހުންނަ ދީން ކުރިއެރުވުމަށް ޢަމަލު ކުރުމެވެ.
މުސްލުމުންގެ ކަންތައްތަކަށް އިރުގައްޔާއި ބަލިވާ ވަގުތު އެކާނާއަކަށް އެ ސުންނަތައް ޢަމަލު ކުރުން
އިޞްލާހު ގެނައުމަށްޓަކައި ވަރަށް ބޭނުންވެފައިވާ ކާނާއަކީ، އެއްވެސް ދޫކޮށްލުމަކީ އިސްލާމްދީން ރޫޅި
ގިނަ ހުށަހެޅުންތައް ހުށަހެޅިފައި ޝައްކެއް ނެތް ގޮތުގައި ސައްޔިދުނާ ހީނަރުވެގެން ދިއުމެވެ. އެސުންނަތް
اله
ވެއެވެ. އަދި ރޫޙީ ވަރަށް ގިނަ މުޙައްމަދު ޞައްލަ ޢަލައިހި ހިމެނިފައިވަނީ އިސްލާމް ދީނުގެ
ޑޮކްޓަރުން ބަލިވެފައިވާ އިސްލާމީ ވަސައްލަމަގެ ސުންނަތެވެ. އަދި އެއީ މަތިވެރި ބިނާ ޙިމާޔަތް ކުރުމުގައި
ހަށިގަ ނޑަށް ބޭސްފަރުވާ ކުރުމަށް އެކާނާ ބޭނުން ކުރުމުން ހަށިގަ ނޑުގެ ބޭނުންކުރެވިފައިވާ ދަގަ ނޑު ފުރޭމުގެ
މަސައްކަތްކޮށްފައި ވެއެވެ. ހުރިހާ ގުނަވަންތަކަކަށް އޭގެފައިދާ އޮނިގަ ނޑުގެ ގޮތުގައެވެ. އެއްވެސް
އޭގެތެރޭގައި ތިއްބެވި ބަސްވިކޭ އާއި ލާބަ ލިބިގަނެވޭނެ ކާނާވެސް ބިނާއަކުން އޭގެ ދަގަ ނޑު އޮނިގަ ނޑު
މޮޅު ޑޮކްޓަރުންވެސް ހިމެނޭ ގޮތުން މެއެވެ. ވޭތުވެދިޔަ ތޭރަ ޤަރުނަށްވުރެ ވަކިކޮށްލެވިއްޖެނަމަ ކަރުދާހުން
ބަލިވެފައިވާ އިސްލާމީ ހަށިގަ ނޑަށް ގިނަ ދުވަސްތަކެއްގައި އިސްލާމް ހަދާފައިވާ ގެއެއް ފަދައިން އެ ބިނާ
ދުޅަހެޔޮކަން ގެނެސް ދެއްވުމަށްޓަކައި ދީން ކުރިއަރައިގެން ދިއުމުގެ ވެއްޓި ރޫޅިގެން ދިއުމާމެދު އެއްވެސް
ދެއްވި ބޭސްތަކާއި ބާވަތް ބާވަތުގެ ސިއްރު ދެނެގަތުމަށްޓަކައި ބޭނުންވާ ޙައިރާން ކަމެއް އެބައޮތްތޯއެވެ؟
ފަރުވާތަކާއެކުވެސް، އެބޭފުޅުން ތަޅުދަ ނޑިއަކީ ކީރިތި ރަސޫލާގެ
ކުރެއްވި މަސައްކަތް ވަނީ ބޭކާރުވެގެން ސުންނަތެވެ. ވީމާ އަޅުގަ ނޑުމެން އިސްލާމީ ތާރީޚުގެ ހުރިހާ ޒަމާނެއްގައި
ގޮސްފައެވެ. އެބޭފުޅުންނަށް މިކަން މިހާރު ދެރަވެ ނިކަމެތިވެގެން ދިއުމުގެ ހުރިހާ ދަންނަބޭކަލުން އިއްތިފާޤުވެ
ނާކާމިޔާބު ވުމުގެ ސަބަބަކީ، ސިއްރާއި ސަބަބު ދެނެގަތުމުގެ އެއްބަސްވެލައްވާފައިވާ މިދެންނެވި
ބަލިވެފައިވާ އިސްލާމީ ހަށިގަ ނޑުގެ ވަސީލަތަކަށް އެ ތަޅުދަ ނޑި ޙަޤީޤަތަކީ، އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް
ނިކަމެތިކަމާއި ދެރަކަން އެކަމެއްގެ ނުހިމެނޭންވީ ކީއްވެގެންތޯއެވެ؟ ރަނގަޅަށް އެނގޭފަދައިން މިއަދުގެ
اله
މައްޗަށް ހުއްޓިފައިވާ ކަންތައްތަކަށް ކީރިތި ރަސޫލާ ޞައްލަ މިދުވަސްވަރުގައި ޔޫރަޕުގެ މަދަނިއްޔަތާ
ފަރުވާ ދެވޭނެ ޠަބީޢީ ކާނާގެ ޢަލައިހި ވަސައްލަމަގެ ސުންނަތައް ގުޅޭ އަސަރުތަކާހުރެ ޤަބޫލު ކުރެވޭ
މަތިން ހަނދުމަފުޅު ނެތިފައިވުމެވެ. ޢަމަލުކުރުމަކީ އިސްލާމް ދީނުގެ ބިންގާ ކަމަކަށް ނުވެއެވެ. މިދެންނެވި
2 ދަރުމަ. ނޮވެމްބަރ 2012

އަސަރުތަކަކީ ދުވަހެއް ދުވަހަކަށްވުރެ ކަންތައްކަން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ތެރެއިން މީހަކު ކީރިތި ރަސޫލާ
اله
އިތުރުވަމުން ކުރިއަށްދާ އަސަރުތަކެކެވެ. އެނގެއެވެ. މިކަމަކީ އިސްލާމްދީން ޞައްލަ ޢަލައިހި ވަސައްލަމަގެ
ކަންމިހެންހުރުމާއެކުވެސް މިދެންނެވި ދިޔަ ކޮންމެ ތަނެއްގައި އިސްލާމްދީން އަމުރުފުޅުތަކުގެ ތެރެއިން ޚާލިޞް
ޙަޤީޤަތަކީ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މިހާރުގެ ކާމިޔާބު ހޯދަމުންދިޔަ ސަބަބުތަކުގެ ރޫޙާނީ އަޅުކަންތައްތަކާއިބެހޭ
ދެރަވުމާއި ނިކަމެތިވުން މެދުވެރިކުރުވި ތެރެއިން އެއްސަބަބެވެ. އައު އަމުރުފުޅުތަކާއި މުޖުތަމަޢުގެ
ސަބަބުކަމަށް ހިމެނޭ ދެރަ ރިސާލަތާއިގެން އިސްލާމްދީން ކަންތައްތަކާއިގުޅޭ މައްސަލަތަކާއި
ކަންތައްތަކާއި، އަދި އެއްވެސް ހަމައެއް ދުނިޔެއަށް އައެވެ. އިސްލާމްދީން އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ޙަޔާތުގެ ކޮންމެ
ލަމައެއް ނެތް، ގޮތެއް ފޮތެއް ނެތުމުން ގެނެސްދިން އެ ރިސާލަތުގައި ދުވަހެއްގެ މައްސަލަތަކާއި ދެބައި
އަޅުގަ ނޑުމެން ސަލާމަތް ކޮށްދެވޭނެ އާޚިރަތުގެ ސަލާމަތްކަން އެއްފަދަ ގޮތެއްގައި ގުޅާލަން
ހަމައެކަނި ޙަޤީޤީ ކަންތައްތަކެވެ. ލިބިގަތުމަށްޓަކައި ދުނިޔެއަށް މަސައްކަތްކުރުމަކީ އިސްލާމްދީނުގެ
އިހާނެތިކޮށްހިތައި ނިކަމެތިކޮށް ޙަޤީޤަތް ނޭގޭކަން ދޭހަވާ ކަމެކެވެ.
މިތާނގައި "ސުންނަތް" އަޅުގަ ނޑު ހެދުމަކީ ޝަރުޠެއް ކަމަކަށް މިގޮތުގެ މަތިން ބަލާއިރު ފުރަތަމަ
ބޭނުން ކުރަމުން މިގެންދަނީ އެންމެ ނުހަދައެވެ. މިދެންނެވި ޚާއްޞަކަން ދެންނެވި ބާވަތުގެ ކަންތައްތަކަކީ
ފުޅާ ތަނަވަސް މާނަތަކުގައެވެ. އެއީ ފައުޅުވެގެންވާ އިސްލާމްދީނުގައި އެކަންތައްތަކަށް އަޅުގަ ނޑުމެން
اله
މާތްވެގެންވާ ކީރިތި ރަސޫލާ ޞައްލަ އޮންނަ ކަމަކީ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ނަބީ ތަބަޢަވެގެން އުޅުން މަޖުބޫރުވެގެންވާ
اله
ޢަލައިހި ވަސައްލަމަ އެކަލޭގެފާނުގެ ޞައްލަ ޢަލައިހި ވަސައްލަމައަކީ، ކަންތައްތަކެއް ކަމަށާއި ދެވަނަ
ޢަމަލުފުޅުތަކާއި، ބަސްފުޅުތަކުން އެކަލޭގެފާނުގެ ރަސޫލު ކަމުގައި މުޅި ބާވަތުގެ ކަންތައްތަކަށް ތަބަޢަވެގެން
ދައްކަވައި ދެއްވާފައިވާ ޢަމަލީ އިންސާނިއްޔަތަށް ތެދުމަގު ދައްކަވާ އުޅުމަކީ އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް
ނަމޫނާއެވެ. އެކަލޭގެފާނުގެ ޢަޖައިބެއްފަދަ ނަބިއްޔާކަން ދައްކައިދޭ ޚާއްޞަ މަޖުބޫރުވެގެންވާ ކަމެއްނޫންކަމަށް
ޙަޔާތްޕުޅު ހިމެނިގެންވަނީ މާތްވެގެންވާ ކަންތައްތަކެވެ. މިސަބަބަށްޓަކައި ބެލުމަކީ އިސްލާމްދީނާމެދު ވަރަށް
ޤުރްއާނުގައި އައިސްފައިވާ އެންގެވުން އިންސާނީ ޙަޔާތުގެ ރޫޙާނީ ބަޔާއި ސަޠަޙީ ނަޒަރަކުން ބެލެވޭ ބެލުމެކެވެ.
ތަކުގެ ދިރިހުރި މިސާލެއްކަމުގައެވެ. މާއްދީ ބަޔަށް ޚާއްޞަ އެހީތެރިކަމެއް ނުވަތަ އެއީ މަތިމަތިން ބަލައިލެވޭ
ޤުރްއާން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ބެހެއްޓެވުމަކީ އެކަލޭގެފާނުގެ ބަލައިލުމެކެވެ. އަދި މީގެ އިތުރަށް
ފޯރުކޮށްދެއްވި މާތް ރަސޫލާއަށް އެންމެ ޙަޔާތްޕުޅުގައި ފާހަގަ ކުރެވިފައިވާ އެކަމަކީ އޭގެ ރޫޙަށް ބަލާއިރު
މަތީ ދަރަޖައަށް ތަބަޢަވުމުން މެނުވީ ކަމެކެވެ. މިދެންނެވި ވާހަކައަށް އިސްލާމްދީނާއި އިދިކޮޅު ކަމެކެވެ.
اله اله
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ޤުރްއާނަށް އިންޞާފު ރަސޫލު ޞައްލަ ޢަލައިހި އެއީ ޤުރްއާނުގެ ބައެއް އަމުރުފުޅުތަކުން
ކުރެވޭނެ އެއްވެސް ގޮތެއް ނެތެވެ. ވަސައްލަމަގެ އަންނަނިވި ޙަދީޘްފުޅު ޤަޞްދުކުރެވެނީ ވަޙީ ބާވައިލެއްވި
ދަލީލުކުރެއެވެ: إعمل لدنياك كأنك ޒަމާނުގައި ޢަރަބީންގެ ތެރޭގައި އުޅުނު
* تعيش أبداً، واعمل آلخرتك كأنك متوت غداً. މީހުންނަށްކަމާއި އެއަމުރުފުޅުތަކަކީ 20
އިންސާނީ ޙަޔާތުގެ މާއްދީ ބަޔާއި މާނައަކީ: "ދުނިޔެއަށްޓަކައި ތިބާކުރާ ވަނަ ޤަރުނުގެ ތެރޭގައި ދުނިޔޭގައި އުޅޭ
އަޚްލާޤީ ބަޔާއި ދެމެދު ފުރިހަމަ ޢަމަލެއް އަބަދު ދުނިޔޭގައި އުޅެންހުރި ރަށްވެހި ތަހުޒީބު މީސްތަކުންނަށް
!
އެއްގޮތް ގުޅުމެއް ގެނެސް ދެއްވުން، މީހަކު ފަދައިން ކުރާހުށިކަމެވެ އަދި މުޚާޠަބުކުރެވޭ އަމުރުފުޅުތަކެއް
އެއީ ދުނިޔޭގައިވާ ހުރިހާ ނިޒާމުތަކުގެ އާޚިރަތަށްޓަކައި ތިބާކުރާ ޢަމަލު، ނޫންކަމަށް ކުރެވޭ ކަހަލަ ޚިޔާލެކެވެ.
ތެރެއިން، ހަމައެކަނި އިސްލާމް ދީން ތިބާއަކީ މާދަމާ މަރުވެދާންހުރި މީހަކު މިގޮތުން ކުރެވޭ ޚިޔާލަކީ މާތްވެގެންވާ
ގެނެސްދީފައިވާ އެންމެ މުހިއްމު ފަދައިން ކުރާށެވެ!" "އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ސަލާމާއި ޞަލަވާތްލެއްވި
ދަރުމަ. ނޮވެމްބަރ 3 2012

ނަބީކަލޭގެފާނު އެ ނޫރަކާއިގެން ޢަދަދު ޢަރަބި ބަހުގައި ބޭނުން ދެބަސްވެ ޚިލާފު ވެވޭނޭ ޖާގައެއް
ވަޑައިގެންނެވި މަތިވެރި ނޫރަށް އަގެއް ކުރެވޭއިރު ޢާއްމު ގޮތެއްގައި ބޭނުން ނޯންނާނޭ ކަހަލަ ގޮތަކަށް އައިސްފައިވާ
"
ނުކުރެވުމާއި ޤަދަރު ކުޑަކޮށްލެވުމެކެވެ. ކުރެވެނީ ގިނަ ކަމުގެ މައްޗަށެވެ. ޤުރްއާނުގެ އާޔަތްތަކެއްވެސް ވެއެވެ.
މުސްލިމުމީހާގެ ޙަޔާތް ބިނާވެފައި ހިސާބުގެ ވަކި ޚާއްޞަ ޢަދަދެއްގެ بز ۈ ٷ ۋ ۋ ۅ
އޮންނަންވީ އޭނާގެ ހަށިގަ ނޑުގެ ބަޔާއި މައްޗަށް ދަލީލު ކުރުން އެއީ ކޮންމެހެން ۅ ۉ ۉ ې ې
ރޫޙާނީ ބަޔާއި ދެމެދު ފުރިހަމަ ގުޅުން ލާޒިމު ކަމެއް ނޫނެވެ. އިސްވެދިޔަ
ې ې ى ى ئا ئا
اله
އެކުވެ ގުޅިފައި އޮތުމުގެ މައްޗަށެވެ. ކީރިތި ރަސޫލާ ޞައްލަ ޢަލައިހި
ئە ئە ئو ئو بر
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މާތް ނަބިއްޔާ ވަސައްލަމަގެ ބަސްފުޅުން ފައުޅުވަނީ
اله النساء: ٦٥މާނައަކީ: "އެހެންނަކުން
ޞައްލަ ޢަލައިހި ވަސައްލަމަ އެކަލޭގެފާނު ޤަޞްދު ކުރައްވާކަމަކީ
!
ނޫނެވެ ކަލޭގެފާނުގެ ވެރި ރަސްކަލާނގެ
ދެއްވާފައިވާ ހިދާޔަތުގައިވާ ގޮތުން މުސްލިމުންގެ ތެރޭގައި ސުންނީންގެ
ގަންދެއްވައި ވަޙީކުރައްވަމެވެ.
އިންސާނީ ޙަޔާތަކީ އެކުވެފައިވާ ބައިތަކާއި ޝީޢީންގެ ބައިތަކުގެ
އެބައިމީހުން ދެބަސްވެ އަރައިރުންވާ
އެއްޗެއްކަމަށް ހިމެނިފައި ވާންވާނެއެވެ. މީހުން މުސްލިމުންގެ ތެރޭގައި
މައްސަލަތަކުގައި ކަލޭގެފާނަކީ ނިޔާ
ސުންނަތުގެ އެންމެ ފުން މާނަތަކަކީ ވަރަށް ގިނަވާނެއެވެ. ޔަހޫދީންނާއި
ކުރައްވާ ބޭކަލެއް ކަމުގައި ހަދާ
މިދެންނެވީއެވެ. ނަޞާރާއިންގެ ތެރޭގައި މިބައިބައިވުން
ކަލޭގެފާނު ކުރައްވާ ނިޔާއާއިމެދު
އޮތް ވަރަށްވުރެވެސް ގިނަ ޢަދަދަކަށެވެ.
އެމީހުންގެ ހިތްތަކުގައި އެއްވެސް
ޤުރްއާނުގައި ވަޙީ ކުރައްވާފައިވެއެވެ. ދެން އިސްވެ ދިޔަ ބަސްފުޅުގެ ތެރެއަށް
ހިތްހަމަ ނުޖެހުމެއް ނެތި ހިތުގެ
بز ڻ ڻ ڻ ڻ ۀ ۀ އިތުރުކުރައްވާ އަނެއް ބަސްފުޅަކީ
ہہ "އެ އަޑިން ޤަބޫލުކޮށްލައިފުމަށް ދާންދެން
ہ ۓ الحشر: ٧މާ ންމެ ބަޔަކު މެނުވީ އެހުރިހާ
بر ނައަކީ:
" އެބައިމީހުންނަކީ އީމާންވީ ބަޔަކު
"ތި ބައިތަކެއްގެ މީހުންވާނީ ނަރަކައިގައެވެ.
ޔަބައިމީހުންގެ ގާތަށް ރަސޫލާ "
ކަމުގައި ނުވާހުއްޓެވެ. ހަމައެފަދައިން
ދެން އަޞްޙާބު ބޭކަލުން
ގެންނެވި ކަންތައްތަކުގައި ހިފަހައްޓާށެވެ.
ސުވާލުކުރެއްވިއެވެ. ތެދުމަގު ލިބި ވަޙީ ކުރައްވާފައިވެއެވެ. بز ڦ ڦ
އަދި ތިޔަބައިމީހުންނަށް ރަސޫލާ ނަހީ
" ނަރަކައިން ސަލާމަތްވާނެ ބަޔަކީ އޭގެ ڦ ڦ ڄ ڄ ڄ ڄ
ކުރެއްވި ކަންތައްތަކުން ދުރުހެލިވާށެވެ.
"تفّرقت فرقة، ތެރެއިން ކޮންބައެއްތޯއެވެ؟ މިސުވާލުގެ ڃ ڃ ڃڃ چ چ چ
اليهود عىل إحدى وسبعني
وتفّرقت فرقة، ޖަވާބުގައި ޙަދީޘްކުރެއްވިއެވެ. چ ڇ ڇ ڇ ڇڍ
النصارى عىل اثنني وسبعني
ثالث فرقة" "ތިމަންކަލޭގެފާނާއި ތިމަންކަލޭގެފާނުގެ
وستفرق أّمتى عىل وسبعني سنن ڍ ڌ ڌ ڎ ڎ ڈ ڈ ژ
އަޞްޙާބުން އެގޮތެއްގެ މަތީގައި
أىب داود، وجامع الرتمذى ، سنن الدارمى ، آل عمران: ٣١ - 31 ٣٢
بر
"
ތިއްބެވި ގޮތުގައި އުޅުނު މީހުންނެވެ.
ومسند أحمد بن حنبل ކީރިތި ރަސޫލާ "ކަ
اله ވަނަ އާޔަތުގެ މާނައަކީ: ލޭގެފާނު
اله މީގެ މާނައަކީ ރަސޫލާ ޞައްލަ
ޞައްލަ ޢަލައިހި ވަސައްލަމަ !
އެބައިމީހުންނަށް ވިދާޅުވާށެވެ
ޢަލައިހި ވަސައްލަމަ އާއި އެކަލޭގެފާނު
ޙަދީޘްކުރައްވާފައިވެއެވެ. ޔަހޫދީން اަلهއ
ތިޔަބައިމީހުން، ށް ލޯބިކުރާ
71ބަ އަޞްޙާބު ބޭކަލުން ދުނިޔޭގައި އުޅުއްވި
ޔަށް ބައިބައިވެގެން ދިޔައެވެ. އަދި
ކަމުގައި ވާނަމަ ތިމަންކަލޭގެފާނަށް
72 ގޮތްކޮޅުތައް ނަމޫނާއެއް ކަމުގައި
ނަޞާރާއިން ބަޔަށް ބައިބައިވެގެން ! اله،
ތަބަޢަވާށެވެ އޭރުން،
ބަލައިގެން ދުނިޔޭގެ ޙަޔާތް ވޭތުކުރި
ދިޔައެވެ. ތިމަންކަލޭގެފާނުގެ އުއްމަތުގެ
ތިޔަބައިމީހުންނަށް ލޯބިކުރައްވާނެތެވެ.
73 މީހުންނަކީ ރޫޙީ ކާމިޔާބު ލިބޭނޭ
މީހުން ބަޔަށް ބައިބައިވެގެން
އަދި ތިޔަބައިމީހުންގެ ފާފަތައް
މީހުންނެވެ. ދެން މިދެންނެވި ރޮނގު
ދާނެއެވެ. މިތާނގައި އަޅުގަ ނޑުމެން اله
ފުއްސަވާނެތެވެ. އީ ފާފަފުއްސަވާ
"ހަ ސާފުކޮށްދޭ އެއާޔަތުގެ ތައުވީލާއިމެދު
ހަނދާން ކުރަންވީ ކަމަކީ ތްދިހައިގެ " 32
އޯގާވަންތަ ރަސްކަލާނގެއެވެ.
4 ދަރުމަ. ނޮވެމްބަރ 2012

ވަނަ އާޔަތުގެ މާނައަކީ: "ކަލޭގެފާނު ޤުރްއާނުގައިވެއެވެ. ޤުރްއާނުގެ ރޫޙެއް މިދުވަސްވަރު އަޅުގަ ނޑުމެންގެ
!
އެބައިމީހުންނަށް ވިދާޅުވާށެވެ ކަމުގައިވެފައިވަނީ އޭގެ ހުރިހާ ބައިތަކެއް ކަންފަތަށް ވަރަށް ގިނައިން އިވޭ އަޑަކީ
اله "ޤު
ތިޔަބައިމީހުން އާއި ރަސޫލާއަށް އިއްތިފާޤުވެގެންވާ އިތުބާރު ހުރި ރްއާނުގެ ޙުކުމްތަކަށް ތަބަޢަވުމަށް
!
ކިޔަމަންތެރިވެގެން އުޅޭށެވެ ފަހެ، އެއްޗެއް ކަމުގައިވުމެވެ. މިހެން މިކަން އަޅުގަ ނޑުމެން ރުޖޫޢަވަމާ ހިނގާށެވެ.
ތިޔަބައިމީހުން މިކަމަށް ފުރަގަސްދީ ހުރުމާއެކުވެސް ޤުރްއާނުގެ އާޔަތްތަކުން ނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންގެ އަމިއްލަ
!
ދެކޮޅު ހަދައިފިނަމަ ދަންނާށެވެ ޢަމަލު ކުރަންވީ ގޮތްތަކެއްގެ ޙުކުމް ނަފްސަކީ ސުންނަތަށް އަޅުވެތިވެ
ފަހެ، ހަމަކަށަވަރުން ކާފިރު ވެގެންވާ ހޯދުމަކީ އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ހުރިހާ ސުންނަތަށް ތަބަޢަވާ ބައެއްކަމަށް
اله "
މީސްތަކުންދެކެ ލޯބިވެ ވޮޑިގެނެއް އިރެއްގައި މާ ފަސޭހަ ކަމަކަށްނުވެއެވެ. ނަހަދަމާހެވެ. މިވާހަކައިން ވަރަށް
"
ނުވެތެވެ. މާތްވެގެންވާ ޤުރްއާނަކީ އޭގެ އަޞްލާއި ސާފުކަމާއެކު ހާމަވެގެންދަނީ މިވާހަކަ
اله
މާނައިގައި ހަމަ ފުރިހަމައަށް ދައްކާ މީހުންނަށް އިސްލާމްދީން
މިދެންނެވި ގޮތްތަކަށް ވިސްނާއިރު ގެ ކަލާމުފުޅުކަމަށް އަހަރުމެން ހިތުގެ ނޭގޭ ކަމެވެ. މިވާހަކަ ދައްކާ މީހުންނާ
ޤުރްއާނާއި ޖެހިގެން ދެން އޮތް އެއްޗަކީ އަޑިން ޤަބޫލުކުރަމެވެ. ވީމާ އޭގެ ލާޒިމީ ވައްތަރުވަނީ ގަ ނޑުވަރަކަށް ވަންވަން
اله اله
ކީރިތި ރަސޫލާ ޞައްލަ ޢަލައިހި ނަތީޖާއަކަށްވާނީ ރަސޫލާ ޞައްލަ އުޅޭ މީހެކެވެ. ނަމަވެސް ހަމައެކަނި
ވަސައްލަމަ ގެ ސުންނަނަތެވެ. ޢަލައިހި ވަސައްލަމަ އަމިއްލަފުޅު އެތަޅު ދަ ނޑިއަކުން ގަ ނޑުވަރުގެ ދޮރު
އެއީ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ އަދި ޙަޔާތުގެ ތެދުމަގު ދެއްކެވުމުން ހުޅުވޭނެ ތަޅުދަ ނޑި ބޭނުން ކުރާކަށް
މުސްލިމުންގެ ޝަޚްޞީ އަދި އެއްފަރާތް ވެގެން ހުންނެވުމަކީ އެމީޙުން ޤަޞްދެއްނުކުރެއެވެ.
އިޖްތިމާޢީ ގުޅުންތައް ބަހައްޓަންވީގޮތް ދުވަހަކުވެސް ޤަޞްދުކުރެވިފައި
އަންގައިދޭ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ އޮތްކަމެއް ނޫންކަމެވެ. ގުޅިގެން އެންމެ ބޮޑު މައްސަލައަކީ ރަސޫލާ
اله
ދެވަނަ މަޞްދަރެވެ. ޙަޤީޤަތުގައި އަންނަ ފަޞްލުގައި އަޅުގަ ނޑުމެން ޞައްލަ ޢަލައިހި ވަސައްލަމަ
މާތްވެގެންވާ ޤުރްއާނުގެ ތަޢުލީމުތައް މަސައްކަތް ކުރަމުން ގެންދާނީ ހުރިހާ ގެ ޙަޔާތްޕުޅު އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް
މާނަކޮށްދޭ ހަމައެކަނި ތަފްސީރަކީ ޒަމާނެއްގައި މާތްވެގެންވާ ޤުރްއާނާއި ކަޝްފުކޮށްދީ އެކަލޭގެފާނުގެ
اله اله
ކީރިތި ރަސޫލާ ޞައްލަ ޢަލައިހި ރަސޫލާޞައްލަ ޢަލައިހި ވަސައްލަމަ ބަސްފުޅުތައް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް
ވަސައްލަމަ ގެ ސުންނަތް ކަމުގައި ގެ އިލްހާމު ލިބިވަޑައިގެންވާ ޒާތީ ހަނދާންކޮށްދޭ މަޞްދަރުތަކުގެ
ބެލުން އަޅުގަ ނޑުމެންގެ މައްޗަށް ޝަޚްޞިއްޔަތާއި ގުޅިފައިވުމުގެ ޞައްޙަކަމާއި ގުޅޭ މައްސަލައެވެ.
ވާޖިބުވެގެންވެއެވެ. އަދި ޤުރްއާނުގެ ސަބަބު ބަޔާން ކުރުމަށްޓަކައެވެ. ދެން މިއީ ޙަދީޘެވެ. އަދި އެއީ ރަސޫލާz
ތަޢުލީމުތައް މާނަކުރުމާއި ޢަމަލީ އަޅުގަ ނޑުމެން ފިކުރު ކުރުން ލާޒިމީ ގެ ބަސްފުޅުތަކާއި އެކަލޭގެފާނުގެ
ޙަޔާތުގައި ހިންގާ ލުމުގައި ޚިލާފުތަކާއި ގޮތެއްގައި އަންގައިދެނީ މާތްވެގެންވާ ޢަމަލުފުޅުތަކުގެ ތެރެއިން އަޞްޙާބު
ދުރުހެލިވުމަށްޓަކައި އޮތް ހަމައެކަނި ޤުރްއާނުގެ ތަޢުލީމުތަކުގެ ޢަމަލީ ބޭކަލުން ވިދާޅުވެދެއްވައި ނަޤުލު
ވަޞީލަތަކީވެސް ކީރިތި ރަސޫލާ ތައުވީލެއްކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން ޙުކުމެއް ކުރެވިފައިވާ އަދި ވަރަށް މޮޅަށް
ޞައްލަاله ޢަލައިހި ވަސައްލަމަ ގެ ކޮށްދޭނެ މީހަކު، އެތަޢުލީމުތައް ތަޙްޤީޤުކުރުމަށްފަހު ހިޖުރައިން 1 ވަނަ
ސުންނަތެވެ. އެބަސްތައް މާނަ ކުރުމުގެ ޢާލަމްތަކަށް ތެދުމަގެއްގެ ގޮތުގައި، އަހަރުގެ ތެރޭގައި ޖަމާކުރެވިފައިވާ
ނުވަތަ ތައުވީލުކުރުމުގެ ޞައްޙަ އެބޭކަލަކަށް ވަޙީ ކުރައްވާފައިވާ، ޙަދީޘްތަކެވެ. ޒަމާނުގެ މުސްލިމުންގެ
اله
ގޮތެއް އަޅުގަ ނޑުމެންގެ އަތުގައި ރަސޫލާ ޞައްލަ ޢަލައިހި ތެރެއިން ވަރަށް ގިނަބަޔަކު
ނުވާނަމަ ތަފާތު އެތައް މާނަތަކެއް ވަސައްލަމަ އަށްވުރެ މާތްވެގެންވާ އިޢުލާންކޮށް ހަދައެވެ. އެބައިމީހުންތިބީ
ކުރެވުން އެކަށީގެންވާ އާޔަތްތަކެއް މަތިވެރި، އެހެން ފަރާތެއް ނުވާކަމެވެ. ސުންނަތާއި އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ
ދަރުމަ. ނޮވެމްބަރ 5 2012

މަތިން ޢަމަލުކުރުމަށް ތައްޔާރަށެވެ. ހަމައެކަނި މަޤްޞަދަކީ ރަސޫލާ އެއްވެސް ސަބަބެއް ނެތެވެ. މިކަން
اله
ނަމަވެސް އެބައިމީހުން ހީކުރަނީ ޞައްލަ ޢަލައިހި ވަސައްލަމަ ގެ ކުރެވޭނީ ޙަދީޘަށް އިޢުތިރާޟްކުރާ މީހާ
އެއެއްޗެއްގެ މައްޗަށް ސުންނަތް ޙަދީޘްތަކުގެ މާނަތަކާއި އަދި އޭގެ އޭގެ އަޞްލު މަޞްދަރަކީ އުނި އެއްޗެއް
ޤާއިމްވެފައިވާ ހުރިހާ ޙަދީޘްތަކުގެ ސިފަތަކާއި އެޙަދީޘް ރިވާ ކުރެވިފައިވާ ކަމުގެ ހެކި ދައްކައި ދިނުމަށް ކުޅަދާނަ
މައްޗަށް ފުރިހަމައަށް އިތުބާރުކުރުމަކީ ގޮތްތަކާއިމެދު ބަޙުޘްކުރުމެވެ. އަދި ވެގެންވާނަމައެވެ. ބުއްދި ޤަބޫލުކުރާ
އެމީހުންގެނަށް ކުޅަދާނަވެގެންވާ ކަމެއް މިޢިލްމުގެ ޒަރީޢާއިން ކުޅަދާނަވެގެން ހެއްކެއް ނުދެއްކުނު ނަމަ ނުވަތަ
ނޫންކަމުގައެވެ. މިޒަމާނުގައި ފެޝަނަކަށް ދިޔަކަމަކީ، ތާރީޚީގޮތުން ޙަދީޘް މަޞްދަރާއިމެދު ޝައްކު ކުރާނެ ޢިލްމީ
ވެފައިވަނީ އުޞޫލީ ގޮތުން މީހުން ރިވާކުރެއްވި ރާވީންނާއި މުޙައްދިޘުންގެ ދަލީލެއް ނުދެއްކިއްޖެނަމަ ނުވަތަ
ޙަދީޘްގެ ޞައްޙަކަމަށް އިންކާރުކުރުމެވެ. ގޮތުން ނަންގަނެވިފައިވާ ހުރިހާ ޙަދީޘް ރިވާ ކުރެއްވި ފަހުގެ ބޭކަލުންގެ
އެއަށްފަހު ހަމަ އެސަބަބަށްޓަކައި މުޅި މީސްތަކުންގެ ހުރިހާ ކަމެއް ތަފްޞީލީ ތެރެއިން ބޭކަލަކާއިމެދު މިފަދަ ހެއްކާއި
ސުންނަތުގެ ނިޒާމަށް އިންކާރުކުރެއެވެ. ގޮތެއްގައި ސިލްސިލާއެއް އުފެދިގެން ދަލީލު ގެނެސް ނުދެވިއްޖެނަމަ އަދި
މިގޮތަށް ކަންތައް ކުރަމުން ގެންދިއުމުގެ ދިއުމެވެ. މިގޮތުން ބަޔާން ކުރެވިފައިވާ އަނެއް ގޮތަކުން ބަލާއިރު ކުރީގެ
އެއްވެސް ޢިލްމީ ބިންގަލެއް މިދެންނެވި ފަދަ ފިރިހެނުންނާއި ޙަޤީޤަތާއި ތަޢާރުޟުވާ އެހެން ކަމެއް
ވޭތޯއެވެ؟ އަދި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް އަންހެނުންނަކީ ހުރިހާ ގޮތަކުން ނުވާނަމަ އަހަރުމެންނަށް މަޖުބޫރުވާނީ
ބިނާވެގެންވާ މަޞްދަރެއްގެ ގޮތުން ބަލާއިރު ވަރަށް މޮޅަށް ބަލާ ހޯދިފައިވާ ޙަދީޘަކީ ޞައްޙަ އެއްޗެއްކަމަށް
ޙަދީޘަށް ނުބަލާ އިންކާރުކުރުމުގެ ބަޙުޘެއްގެ ޤަވާޢިދުތަކުގެ ދަށަށް ޤަބޫލުކުރާށެވެ.
އެއްވެސް ޖަސްޓިފިކޭޝަނެއް ނުވަތަ ވަދެފައިވާ ބައެކެވެ. މީގެ ތެރެއިން
ތަބްރީރެއްވޭތޯއެވެ؟)ޔަޢުނީ އެއީ ބޭކަލަކު ޙަދީޘް ރިވާ ކުރެއްވި ގޮތާއި މިސާލެއްގެ ގޮތުން ވިސްނާ ޚިޔާލުކޮށް
ހެޔޮ ކަމެއްކަމަށް ހެދޭނެ އެއްވެސް އެބޭކަލެއްގެ ޙަޔާތް ފުރިހަމައަށް ލައްވާށެވެ. އިންޑިޔާގައި މަޙްމޫދުލް
ސަބަބެއްވޭތޯއެވެ؟(އިތުބާރު ކުރެވޭ ގޮތެއްގައި ނެތްނަމަ ޣަޒްނަވީ ކުރެއްވި ހަނގުރާމަ
އެބޭކަލުންނަކީ އިތުބާރު ކުރެވޭ ތަކަކާބެހޭގޮތުން ކޮންމެވެސް މީހަކު
ކުރީ ޒަމާނުގައި އުޅުއްވި ޙަދީޘް ބޭކަލުންކަމަކަށް ނުހިމެނެއެވެ. ވާހަކަތަކެއް ދައްކަމުން ގެންދިޔައެވެ.
ޢިލްމުވެރިން، ކޮންމެ ޙަދީޘަކީ ޞައްޙަ އެޤަވާޢިދުތަކަކީ ފުރިހަމަކަމާއި އެވާހަކަތައް ނިމުމާއިއެކު ކަލޭ ތެދުވެ
ޙަދީޘެއްކަމަށް ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި މޮޅުކަމުގެ އެންމެ ފުރިހަމަ އެމީހާއަށް ބުނީ "ދުވަހަކުވެސް
ބޭނުންކުރެއްވި މޮޅު އުޞޫލާއިމެދު ގޮތަށް ހެދިފައިވާ އެއްޗެއްކަމަށް މަޙްމޫދުލް ޣަޒްވާނީ އިންޑިޔާއަށް
ތަފްޞީލީ ގޮތެއްގައި އަޅުގަ ނޑުމެން ޤަބޫލުކުރެވެއެވެ. މިސަބަބަށްޓަކައި ވަޑައިގެން އުޅުއްވިކަމަކަށް
ވާހަކަ ދައްކަން ފަށައިފިނަމަ އެއްވެސް މީހަކު މިކަމާއިމެދު އަހަރެން ޤަބޫލެއް ނުކުރަމެވެ. އަދި
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މިފޮތުގެ ދާއިރާއިން ޔަޢުނީ ވަކި ޙަދީޘްތަކާއިމެދު ނުވަތަ އެރަސްގެފާނާއި ބެހޭ ގޮތުން ކަލޭ ދެއްކި
ބޭރުވެގެންދެވޭނެއެވެ. އެސަބަބަށްޓަކައި ޖުމްލަކޮށް ހުރިހާ ޙަދީޘާއިމެދު މިއަދު ވާހަކަތަކަކީ ތާރީޚީގޮތުން އޭގެ އެއްވެސް
"
އަޅުގަ ނޑުމެން މިހާރު މިމަސައްކަތްކުރާ އިޢުތިރާޟްކޮށްފިނަމަ އޭނާއަށް ޖެހޭނީ ބިންގަލެއްނެތް ފްލޯކު ވާހަކަތަކެކެވެ.
ބޭނުމާ ގުޅޭގޮތުން އަޅުގަ ނޑު މިދަންނަވާ އެއިޢުތިރާޟުކުރި ސަބަބާއި ގޮތް މިފަދަ ޙާލެއް މެދުވެރި ވެއްޖެނަމަ
ވާހަކައިން ފުއްދާލެވޭނެއެވެ. އެވާހަކައަކީ ސާބިތުކޮށްދޭށެވެ. މިހެނީ ޢިލްމީ ދެންވާނީ ކިހިނެއްހެއްޔެވެ؟ ދެންވާނެ
ދެންމެ މިދެންނެވި ކަންތަކުން ނަޒަރަކުން ބަލާއިރު ތާރީޚީ އަޞްލެއްގެ ގޮތެއްކަމަށް ހިތަށް ފެންނަނީ ތާރީޚްގެ
ނުލާހިކު ގޮފިތައް ގިނަ ފުރިހަމަ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ޙަދީޘްގެ އަޞްލު ތެރެއަށް ބޮޑަށް ވަދެ ތިބި ބަޔަކު
ޢިލްމެއް އުފެދިފައިވެއެވެ. މިޢިލްމުގެ ޞައްޙަ ކަމާއިމެދު ފާޑު ކިޔޭނެ ހަމަ ވަގުތުން ތެދުވެ ކަލެއަށް ހީވެގެން
6 ދަރުމަ. ނޮވެމްބަރ 2012

އުޅޭ ކުށް އިޞްލާޙުކުރަން މަސައްކަތް ބޭކަލަކާއި ގުޅޭގޮތުން ހަމަ އެންމެ ދެނެވަޑައިގެން ތިއްބެވިއެވެ. އަދި
ފަށާނެއެވެ. އެއީ އެރަސްގެފާނުގެ ފުރަތަމަ އެނގޭ ތަނުން އެތުހުމަތު އެބޭކަލުން އީމާންވެ އިޢުތިޤާދު
ޒަމާނުގައި އުޅުނު މީހުންގެ ޚަބަރުތަކުގެ އެއްކިބާ ކުރެވިދާނެއެވެ. ނަފްސާނީ ކުރައްވާ ގޮތުގައި ރަސޫލާ
اله
މައްޗަށް ބިނާވެގެންވާ ތާރީޚީ ޙާލަތަށް ސީދާ ފުން ނަޒަރަކުން ޞައްލަ ޢަލައިހި ވަސައްލަމަ
ވާހަކަތަކާއި ޚަބަރުތައް ލިޔެފައިވާ ބަލާލުން ފިޔަވައި މާބޮޑު އުނދަގުލެއް ގެ ބަސްފުޅުތަކާއިމެދު އެބޭކަލުން
اله
ފޮތްތަކުން ހެކި ދައްކައިގެންނެވެ. އުފުލާކަށް ނުޖެހޭނެއެވެ. އެއީ އަޞްޙާބު ބައްލަވަނީ އެއީ ސީދާ
އަދި އެމީހުން ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ބޭކަލަކަށް ނިސްބަތްކުރާ ދޮގު ޙަދީޘަކީ ގެ ބަސްފުޅުތަކާއި އެއްގޮތްވެގެންވާ
މިވާހަކަތަކަކީ އެމަޝްހޫރު ރަސްގެފާނު ޚާލިޞް ވަހުމުގެ ދާއިރާއާއި ގުޅޭ ވާހަކަފުޅު ތަކެއްކަމެވެ. ވީމާ ނަފްސާނީ
އިންޑިޔާއަށް ވަޑައިގެން އުޅުއްވިކަމާއި ކަމެއްކަމަށްބުނެ އެދޮގު ހެދި މީހާއަށް ނަޒަރަކުން ބަލާއިރު މިޙަދީޘްފުޅުގައި
اله اله
އެރަސްގެފާނު ކުރެއްވި ކަންތައްތަކަކީ ރައްދު ކުރެވިދާނެއެވެ. ރަސޫލު ރަސޫލާ ޞައްލަ ޢަލައިހި
اله
ޙަޤީޤީ ތެދުކަން ސާބިތުކޮށްދޭ ޞައްލަ ޢަލައިހި ވަސައްލަމަ ވަސައްލަމަ އަންގަވާފައިވާފަދަ ޞަރީޙަ
ކަ ނޑައެޅިގެން ހުރި ދަލީލުތަކެއް ޝަޚްޞިއްޔަތުން އަޞްޙާބު ބޭކަލުންގެ ނަހީ ކުރެއްވި ބަސްފުޅުތަކާއިމެދު
ކަމަށް ބަލަމުންނެވެ. މިގޮތަށް ހިތްޕުޅުތަކަށް ދޫކުރެވިފައިވާ މަތިވެރި އަޞްޙާބު ބޭކަލުންގެ ތެރެއިން
ކަންތައް މެދުވެރި ވެއްޖެނަމަ ކަލެއަށް އަސަރަކީ އިންސާނީ ތާރީޚުގެ އެންމެ ބޭކަލަކު ޣާފިލުވެ ވަޑައިގެންނެވުން
ވާޖިބުވެގެންވަނީ ހެއްކާއި ދަލީލަށް އުޖާލާ ޙަޤީޤަތްތަކުގެ ތެރެއިން އެއް އެކަށީގެންވޭތޯއެވެ؟
ބޯލަނބައި ކިޔަމަންވުމެވެ. އެހެން ޙަޤީޤަތެވެ. މީގެ އިތުރަށް އެކަމަކީ
ނޫންނަމަ އެމީހުން ކަލެއާއިމެދު ބަލާނީ ތާރީޚީ ހެކިތަކުންވެސް ސާބިތުވާންއޮތް ކުށްތައް ކުރާ މީހުން ގެންދާ
ސާބުތުވެގެންވާ ތާރީޚީ ޙަޤީޤަތްތަކަށް ކަމެކެވެ. ކުރީގެ އަޞްޙާބު ބޭކަލުންނަކީ ފަ ނޑިޔާރުގެ ތަކުގައި ޤާޟީއަކާ
އެއްވެސް ސަބަބަކާއިނުލާ އިންކާރުކުރާ އެބޭކަލުންގެ އަމިއްލަ ނަފްސުތަކާއި ކުރިމަތިވާ ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ
މީހެއްކަމަށެވެ. މިހެންވެއްޖެނަމަ އެބޭކަލުންގެ މިލްކުގައި ވާނަމަ "ކުށް ކުރުމުން ފައިދާ ލިބިގަތުން
اله ؟"
އިންސާނާއަށް ކުރަންޖެހޭކަމަކީ ވާހައި އެއްޗެއް ރަސޫލާ ޞައްލަ އެކަށީގެންވަނީ ކާކުހެއްޔެވެ
މިޒަމާނުގެ ފާޑުކިޔާ މީހުން ޙަދީޘް ޢަލައިހި ވަސައްލަމަ ގެ މަގުގައި ފަ ނޑިޔާރު ގޭގައި ފަ ނޑިޔާރުން
ޤަބޫލުކުރުން މަނާކުރާ ސަބަބަކީ ޤުރްބާންކޮށްލަން ތައްޔާރަށް ތިއްބެވި ބޭނުންކުރާ މިއުޞޫލުއެއީ ޙަދީޘްގެ
ކޮބައިތޯ ބެލުމެވެ. އެއީ ދެންމެ ދެންނެވި ބޭކަލުންތަކެކެވެ. ވީމާ އެބޭކަލުން މައްސަލައާއިވެސް ގުޅޭ ހަމައެކެވެ.
اله
މިސާލުގައި އެކުލެވޭފަދަ ކަންތައްނޫން ރަސޫލާ ޞައްލަ ޢަލައިހި ދެން ބައެއް މީހުންނާއި ޖަމާޢަތްތަކާއި
ކަމަކަށް ވޭތޯއެވެ؟ އެއީ ޙަދީޘްގެ ވަސައްލަމަ ޙަދީޘްކުރައްވާފައިވެއެވެ. ގުޅޭ ގޮތުން ހެދިފައިވާ ދޮގު ޙަދީޘްތައް
މައްސަލައާއި ބެހޭގޮތުން އިސްވެދިޔަ "من كذب عيّل متعمّداً فليتبوأّ مقعده އިޘްތިސްނާކޮށްފިނަމަ އެއްވެސް
ތާނގައި ބުނިފަދަ ނަޒަރިއްޔާއެކެވެ. من النار" صحيح البخارى ، سنن ޝައްކެއްނެތި އެޙަދީޘްތަކަކީ
ދޮގު ޙަދީޘެއް އޮތުމުގެ އެއްވަނަ أىب داود، جامع الرتمذى ، سنن ابن ހެދިފައިވާ ދޮގު ޙަދީޘްތަކެކެވެ. އަދި
ސަބަބަކަށްވަނީ ޤަޞްދުގައި ދޮގެއް ماجه، سنن الدارمى ، مسند أحمد ޙަދީޘް ރިވާ ކުރެއްވި ގިނަ ބޭކަލުން
ހެދުމެވެ. މި ދޮގެއް ރުޖޫޢަވާނީ އެއްވަނަ بن حنبل މާނައަކީ: "ޤަޞްދުގައި މިފާޑުގެ ޙަދީޘްތައް ދޫކޮށްލުމަށްވަނީ
މަޞްދަރާއި ހަމައަށެވެ. ނުވަތަ ތިމަންކަލޭގެފާނުގެ މައްޗަށް ދޮގެއް އެއްބަސްވެ އިއްތިފާޤުވެފައެވެ. އެއީ
اله
އަޞްޙާބު ބޭކަލަކަށެވެ. ނޫންނަމަ ފަހުން ހަދައިފި މީހާ އިންނާނެތަން ނަރަކައިން ކީރިތި ރަސޫލާ ޞައްލަ ޢަލައިހި
"
ޙަދީޘް ރިވާ ކުރެއްވި ބޭކަލަކަށެވެ. ހޯދާހުށިކަމެވެ. އަޞްޙާބު ބޭކަލުން ވަސައްލަމަ އަވަހާރަވުމަށްފަހު ވިދިގެން
މިދެ ގޮތުގެ ތެރެއިން އަޞްޙާބު މިޙަދީޘްފުޅުގައިވާ ވާހަކަފުޅު ރަނގަޅަށް އައި ފުރަތަމަ ޤަރުނުގެ ތެރޭގައި
ދަރުމަ. ނޮވެމްބަރ 7 2012

ޚަލީފާކަމަށް ދަޢުވާ ކުރި ތަފާތު މިދެންނެވި ފަދަ ގޮތެއް މެދުވެރިވުމެވެ. އެދެމީހުންގެ ތެރެއިން އެކަކު ރަސޫލާ
اله
ޖަމާޢަތްތަކުގެ މީހުން ދަޢުވާކޮށް އެގޮތަކީ އަޞްޙާބު ބޭކަލުން ރަސޫލާ ޞައްލަ ޢަލައިހި ވަސައްލަމަގެ
اله
ދައްކާ އުޅުނުފަދަ ޙަދިޘްތަކެވެ. ރަސޫލާ ޞައްލަ ޢަލައިހި ވަސައްލަމަގެ އަރިހުގައި ވަކިވެ ނުގޮސް ހުންނަ އިރު
اله
ޞައްލަ ޢަލައިހި ވަސައްލަމަ ގެ އަރިހުގައި ދިރިއުޅުއްވިއިރު އެހުރިހާ އަނެއްމީހާ މަސައްކަތް ކުރުމަށްޓަކައި
اله اله
ނަންފުޅުގައި ޙަދީޘްތަކަކުން ފައިދާއެއް ބޭކަލުންވެސް ރަސޫލާ ޞައްލަ ދަނީއެވެ. ރަސޫލާ ޞައްލަ
ލިބޭނެ އެއްވެސް މީހަކު ނުވެއެވެ. ޢަލައިހި ވަސައްލަމަގެ ބަސްފުޅުތަކަށް ޢަލައިހި ވަސައްލަމަގެ އަރިހުގައި
اله
އެފަދަ ޙަދީޘްތަކެއް ހަދައިފިނަމަ އަދި ޢަމަލުފުޅުތަކަށްވެސް ވަރަށް މަތީ ހުންނަވާ ބޭކަލަކު ރަސޫލާ ޞައްލަ
އެކަން ދެނެގަންނާނެ ރަނގަޅު އަހަމިއްޔަތު ކަމެއް ދެއްވައެވެ. އެކަން ޢަލައިހި ވަސައްލަމަ ވިދާޅުވާ
اله
ގޮތްތަކެއްވެއެވެ. ޙަދީޘް ޖަމާކުރެއްވި އެހެންވީ ރަސޫލާ ޞައްލަ ޢަލައިހި ބަސްފުޅެއް އަހައިފިނަމަ ނުވަތަ ކަމެއް
އެންމެ ބޮޑު ދެއިމާމުން ކަމުގައިވާ ވަސައްލަމަ ގެ ޝަޚްޞިއްޔަތުގެ ކުރައްވައިފިނަމަ އެކަމެއް އެމީހާގެ
ބުޚާރީއާއި މުސްލިމް އެދެބޭކަލުންގެ އަސަރުން އެބޭކަލުންގެ ސިކު ނޑިން އަނެއް އެކުވެރިޔާއަށް ރައްދުކޮށް
ޞައްޙަ ދެޙަދީޘްފޮތުން ޕާޓީތަކުގެ ފިލައިގެން ގޮސްގެނެއް ނޫނެވެ. އަދި ދެއްވަތެވެ. މިގޮތުން އެއިރު އުޅުއްވި
ސިޔާސަތާއިގުޅޭ ކޮންމެ ޙަދީޘެއްވަނީ ކިއެއްތޯއެވެ. އެބޭކަލުން ވަރުގަދަ ހުރިހާ އަޞްޙާބު ބޭކަލުންވެސް
ދޫކޮށްލައްވާފައެވެ. ދެން ހުރި އިޢުތިޤާދެއް ކުރެއްވީ އެކަމަކީ ކީރިތި ރަސޫލާ z ގެ ބަސްފުޅުތަކާއި
ޙަދީޘްތަކަކީ ގާތްގަ ނޑަކަށް އެއްވެސް އެބޭކަލުންގެ ޙަޔާތްޕުޅު އޭގެ އެންމެ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން އެއްވެސް
ޝައްކެއްނެތި ކޮންމެ ވަކި މީހެއްގެ ކުދިކުދި ކަންތައްތަކަށް ދާންދެން ކަމެއް އެބޭކަލުންނާއި ހަމައަށް
اله
ޒާތީ ފައިދާއެއްނެތް ޙަދީޘްތަކެކެވެ. ދެން އިންތިޒާމުކުރެއްވުމަށްޓަކައި މާތް ނުގޮސް ގެއްލިގެން ދިއުމުގެ މައްޗަށް
ޙަދީޘްގެ ޞައްޙަކަމާއިމެދު އެކަމެއްގެ ކުރައްވާފައިވާ އަމުރުފުޅެއް ކަމެވެ. ވަރަށް ބޮޑު ސަމާލުކަމެއް ދެއްވިއެވެ.
މައްޗަށް ބަލައިގެން އިޙްތިޖާޖު ކުރެވޭނެ އެހުރިހާކަމެއް ކުރެވެން އޮތީ މިފަދަ ގޮތަކަށް އެބޭކަލުން ކަންތައް
؟ اله اله
އެހެން ކަމެއް ވޭހެއްޔެވެ ބުނެވޭ މާތްވެގެންވާ ރަސޫލާ ޞައްލަ ގެންގުޅުއްވިއިރު ރަސޫލާ ޞައްލަ
اله
ގޮތުގައި ރަސޫލާ ޞައްލަ ޢަލައިހި ޢަލައިހި ވަސައްލަމައަށް އިޤްތިދާވެގެން ޢަލައިހި ވަސައްލަމަ ވިދާޅުވި ފަދައިން
ވަސައްލަމަ ގެ ދޫފުޅުން ޙަދީޘް އެކަލޭގެފާނުންގެ ފަރާތްޕުޅުން ލިބޭ އެކަލޭގެފާނުގެ ޙަދީޘެއްގެ ލަފްޒު
އެއްސެވި އަޞްޙާބު ބޭކަލަކު ނުވަތަ ތެދުމަގަކުންނެވެ. މިސަބަބަށްޓަކައި އެއްގޮތަށް ގެންގުޅުއްވުމަށް އިހްމާލު
ޙަދީޘް ރިވާ ކުރެއްވި ފަހުގެ ބޭކަލަކު އެއްވެސް ފަރުވާލެއްނެތި ރަސޫލާ ކުރެއްވިފައި އޮތުން އެކަށީގެންވެއެވެ.
اله
ކުށެއް ކުރައްވާފައި އޮވެދާނެއެވެ. ޞައްލަ ޢަލައިހި ވަސައްލަމަގެ ނަމަވެސް އެތައް ސަތޭކަ އަޞްޙާބު
އެއީ ކުށް އެއްޗެއް ހީފުޅު ވެގެން ޙަދީޘްތައް ހޯއްދެވުމަކީ އެބޭކަލުންނަށް ބޭކަލުން މާތްވެގެންވާ ޤުރްއާނުގެ
ނުވަތަ ހަނދުމަފުޅު ނެތިގެން ނުވަތަ ކުޅަދާނަ ވެގެންވާ ކަމެއްނޫނެވެ. ހުރިހާ އެއްޗެއް ހިތްޕުޅުން
އެނޫންވެސް ނަފްސާނީ ސަބަބުތަކުގެ އަދި ކިއެއްހެއްޔެވެ؟ ޙަދީޘްތައް ދަސްކުރައްވާފައިވަނީ ދުރުގައި
ތެރެއިން ސަބަބެއް މެދުވެރި ވެގެންނެވެ. ދަސްފުޅު ކުރައްވުމަށް އެބޭކަލުން ތިއްބަވައިގެންނެވެ. އޭގައިވާ ލިއުމުގެ
އެހެން ނަމަވެސް ދާޚިލީ ނުވަތަ ތަޖުރިބާ ކުރައްވާފައިވެއެވެ. އެއީ ކުދިކުދި ތަފާތުތަކާއިވެސް އެކުގައެވެ.
ނަފްސާނީ ޔަޤީންކަން ހެކިވަނީ ދެންމެ އެބޭކަލުންނަށް ޒާތީ އުނދަގޫތަކަކާއި މިހެންވީމާ ޝައްކެއްނެތް ގޮތުގައި
ދެންނެވި ދިޔަފަދަ ކުށެއް މެދުވެރިވުން ދަތިތަކެއް މެދުވެރި ވިޔަސް ވަރިހަމަ އެބޭކަލުންނަށާއި އެބޭކަލުންގެ ފަހުން
އެއީ ވަރަށް ބޮޑު މިންވަރެއްގެ ކުށަކަށް ގޮތެއްގައެވެ. ރިވާ ކުރެވޭ ކަންތައްތަކުގެ ވަޑައިގެންނެވި އެބޭކަލުންނަށް ތަބަޢަވެ
ވާނެކަމެވެ. އެންމެ ކުޑަ ގޮތެއްގައި ތެރޭގައިވެއެވެ. އަޞްޙާބު ބޭކަލުން ވަޑައިގެން އުޅުއްވި ތާބިޢިއްޔަ ބޭކަލުން
ބަލާއިރު އަޞްޙާބު ބޭކަލެއްގެ ކިބައިން އުޅުއްވީ ދޭދޭ މީހުންނަށް ބެހެވިގެންނެވެ. ޤުރްއާނުގެ ބަސްތައް ދަސްކުރެއްވި
8 ދަރުމަ. ނޮވެމްބަރ 2012

اله
ފަދައިން ރަސޫލާ ޞައްލަ ތެރެއިން ޞައްޙަ ޙަދީޘް ވަކިކޮށް އެމީހުން މަސައްކަތްކުރީ ސުންނަތަށް
ޢަލައިހި ވަސައްލަމަގެ ބަސްފުޅުތައް ދެނެގަތުމުގެ ބޭނުންތެރިކަން އިޙްސާސް ތަބާވުމަކީ ކޮންމެހެން ބޭނުންނެތް
ދަސްކުރެއްވުންވެސް އެކަށީގެންވާކަމީ ކުރެވުނު ހިނދު، އުފެދުނު ޢިލްމުލް ކަމެއް ކަމުގައި ހަދާށެވެ. މިހެނީ
ޝައްކެއްނެތް ކަމެކެވެ. ނަމަވެސް ޙަދީޘުގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުންނެވެ. އެމީހުންނަށް އެކަން ކުރެވިއްޖެނަމަ
އެޙަދީޘްފުޅުތަކުގެ ބަސްފުޅުތަކަށް މިއީ ސީދާ ގޮތެއްގައި އެބޭނުމުގެ އޭރުން އެމީހުންނަށް މާތްވެގެންވާ
އެއްވެސް ކަހަލަ އުނިއިތުރެއް ނަތީޖާއެވެ. ވީމާ ދޮގު ޙަދީޘްތައް ޤުރްއާނުގެ ތަޢުލީމުތައްވެސް އެމީހުން
ގެންނެވުމަކާ ނުލައެވެ. ޙަދީޘް ރިވާ ހުރުމަކީ ޙަދީޘްގެ ނިޒާމް ޖުމްލަ ހިތު ހުރި ގޮތަކަށް އެމީހުންގެ
"ސަ "
ކުރެއްވި ބޭކަލުން ދެކެވަޑައިގަންނަވާ ގޮތެއްގައި ޟަޢީފުވެގެންވާ ކަމުގެ ޠަޙީ ނުވަތަ މަތިމަތީ ފިކުރު
ގޮތުގައި ޞައްޙަ ޙަދީޘަކީ ޙަދީޘް ދަލީލަކަށް ނުވާނެއެވެ. ޙަދީޘްތަކުގެ ހުންނަ ގޮތަކަށް)ނުވަތަ އެބައިމީހުންގެ
ރިވާ ކުރެއްވޭއިރު މާނަ އެކައްޗަކަށް ކަންތައްތަކަށް ފާޑުކިޔާ ތަންޤީދުކުރާ ތެރެއިން އެންމެ މީހެއްގެ ވިސްނުން
ވުމާއެކު ސަނަދުތައް ތަފާތު ވަކި އެއްވެސް މީހަކަށް، ޞައްޙަކަމަށް ހުންނަ ގޮތާއި އަމިއްލަ އެދުން ހުންނަ
އެއްޗަކަށް ވިއަސް އެއީ އެންމެ ބެލިފައިވާ ހުރިހާ ޙަދީޘްތަކަކީ ގޮތްތަކާއި ހިތުހުރި ގޮތަކަށް(ޤުރްއާން
ރަނގަޅު ގޮތެއްކަމުގައެވެ. މިކަންތައްތައް ޞައްޙަނޫން ޙަދީޘްތަކެއް ކަމަށްހަދާ ތައުވީލު ކުރެވިދާނެއެވެ. ނަމަވެސް
މިހެން ހުރުމާއެކު މުސްލިމުންގެ އެކަމުގެ ދަލީލު ދެއްކުމަކީ އެއްވެސް އިސްލާމްދީނަށް ލިބިގެންވާ ޚާއްޞަ
اله
ހިތުގައި ރަސޫލާ ޞައްލަ ޢަލައިހި މީހަކަށް ކުޅަދާނަ ވެގެންވާ ކަމެއްނޫނެވެ. ދަރަޖައަކީ އެދީނަކީ އަޚްލާޤީ ނިޒާމެއް
ވަސައްލަމަގެ ޙަދީޘްތަކަކީ އޭގެ ޞައްޙަ ވީމާ ޖުމްލަ ގޮތެއްގައި ނުވަތަ ކަމަށާއި އަދި ޢަމަލީ ނިޒާމެއްކަމަށާއި
ކަމުގައި އޭގެ މަޤާމުގައި މާތްވެގެންވާ ބައިބަޔަށް ހުރިހާ ޞައްޙަ ޙަދީޘްތައް ޝަޚްޞީ އަދި އިޖުތިމާޢީ ނިޒާމެއް
ޤުރްއާނާއި އެއްމިނެއްގައި ވާކަމަށް ދޫކޮށްލުމަކީ މިއަދާ ހަމައަށް ބަލާއިރު ކަމުގައިވުމެވެ. އެކަމަކު އިސްލާމްދީނަށް
ވާހަކަ ދައްކައި ޖަދަލު ކުރެވޭނެ (ކުރިންވެސް ބުނެވިދިޔަ ފަދައިން) ލިބިފައިވާ މިދަރަޖަ މުޅިން ރޫޅި
ގޮތަށް އޮތްކަމެއްކަމުގައި އެބޭކަލުންގެ ޛައުޤުގެ މައްސަލައެއް ކަމުގައި ނޫނީ ނެތިގެންދަނީ، ޙަދީޘާމެދު ކަންތައް ކުރާ
ހިތްޕުޅަށްވެސް ނާރައެވެ. އަދި ޙަދީޘް ނުވެއެވެ. މިއީ އަމިއްލަ އެދުންތަކުން ގޮތުންނެވެ.
ނަޤުދުކުރުމާއި ދިރާސާ ކުރުމުގެ ދުރުވެ ވަކިވެގެންވާ ޚާލިޞް ޢިލްމީ
ދުވަސް ވަރަކާއި ޒަމާނެއް ނާންނަ ބަޙުޘަކަށް ހެދުމަށް ނުކުޅެދިފައިވުމުގެ މިހާރުގެ މިޒަމާނަކީ އިސްލާމީ
އެއްވެސް އިރެއް ނުދެއެވެ. މިފަދައިން މައްސަލައެކެވެ. ޙަދީޘްތަކަށް ފާޑު ރަށްތަކުގައި ޔޫރަޕްގެ މަދަނިއްޔަތުގެ
ކަންހުރިއިރު މައުޟޫޢު ޙަދީޘްތައް ކިޔައި ތަންޤީދުކޮށް އުޅުނު މީހުންނަށް، ނުފޫޒު އިތުރުވެގެން ގޮސްފައިވާ
(ދޮގު ޙަދީޘްތައް) ދުވަހަކުވެސް ޙަދީޘް މިހާރު އަހަރެމެންގެ ބަލިވެ ދެރަވެފައިވާ ދުވަސްވަރެކެވެ. ދެންމެ މިދެންނެވި
ރިވާ ކުރެއްވި ބޭކަލުންނަށް، ޔޫރަޕްގެ ފިކުރު ގެންގުޅޭ ގޮތާއި އިސްލާމްދީނުގެ ޙަދީޘުގެ މައްސަލައާއި މެދު
ފާޑު ކިޔާ މީހުންނަށް ހީވެފައި އޮންނަ ޞައްޙަ ރޫޙާއި ދެބައި ނަބީކަލޭގެފާނުގެ މުސްލިމުންގެ ތެރެއިން ކުރިއަރާ
ފަދައިން ވަންހަނާ ވެފައެއް ނޯވެއެވެ. ސުންނަތުގައި ފެންނަ ފަދައިން އެއްކޮށް ރަށްވެހިވެފައިވާ މީހުން)ޖެންޓްލް
އަދި ކިއެއް ހެއްޔެވެ؟ އަހަރުމެންނަށް އެއްނިޒާމެއްގެ ތެރޭގައި އެއްގޮތް މޭނުން(ނޭ އަޅުގަ ނޑުމެން ކިޔާ މީހުން
ފެންނަނީ މިކަން މީގެ އިދިކޮޅަށް ނުކުރެވެނީއެވެ. ޙަދީޘްތަކަށް ފާޑު ކިޔައި ޙަދީޘާމެދު ގެންގުޅޭ އަޖައިބެއް ކަހަލަ
ހުއްޓައެވެ. ޞައްޙަ ޙަދީޘް ދެފޮތް ތަންޤީދުކޮށް އުޅުނު މީހުން އެމީހުންގެ ގޮތުގެ ތެރެއަށް އިތުރު ކޮށްލެވޭ އެހެން
ލިއުއްވި ދެ އިމާމުން ކަމުގައިވާ އިމާމު ނުކުޅެދުމާއި އަދި އެމީހުން ދިރިއުޅޭ ސަބަބެއްވެސް ވެއެވެ. އެސަބަބަކީ
ބުޚާރީއާއި އިމާމު މުސްލިމް އުފެދިގެން މުޖުތަމަޢުގެ ނުކުޅެދުން އެއީ އެންމެ އެމީހުން ބުނާ ބަހެކެވެ. އެބަހުގައި
އައީ ޞައްޙަ ނޫން ޙަދީޘްތަކުގެ ރަނގަޅު ކަމެއްކަމަށް ހެދުމަށްޓަކައި، ބުނަނީ ނަބީކަލޭގެފާނުގެ ސުންނަތާ
ދަރުމަ. ނޮވެމްބަރ 9 2012

އެއްގޮތަށް ދިރިއުޅެމުން ހުޅަނގުގެ މިޒަމާނުގައި ސުންނަތުގެ މުޅި ނިޒާމާއި ދޫކޮށްލައިގެން މެނުވީ ނިކުމެވޭނެ އެހެން
ޙަޔާތުގައި އޮންނަ ގޮތަށް ތަބާވެގެން އަދި ނަބީކަލޭގެފާނުގެ ޙަދީޘްތަކާއެކު އެއްވެސް ގޮތެއް ނެތެވެ. ސުންނަތް
އެކުއެކުގައި އެއްވަގުތެއްގައި އެއް ޤަބޫލުކުރެވޭ އެއްޗަކަށް ނުވެގެން އުޅޭ އެމީހުން ދޫކޮށްލަނީ އެއީ މުސްލިމުން
އިރެއްގައި އުޅުމަކީ މުސްތަޙީލު އެންމެ ވަރުގަދަ ސަބަބަކީ މިބުނެވިދިޔަ ތަބާވެގެން އުޅުން ވާޖިބުވެގެންވާ
(ނުވެވޭނެ) ކަމެކެވެ. ދެން މުސްލިމުންގެ ގޮތަށް ފަރަންޖީ ވެގެން އުޅޭ އުޅުމެވެ. އެއްޗެއްނޫންކަމަށް ބަލައިގެންނެވެ.
މިހާރުގެ މީހުން ތައްޔާރުވެ ތިބެނީ ސުންނަތަކީ ޔޫރަޕްގެ މަދަނިއްޔަތު އެމީހުން ދެކޭ ގޮތުގައި އެސުންނަތް
ޔޫރަޕްގެ ކޮންމެ އެއްޗެއް ބޮޑުކޮށް މޮޅު އޭގެ މައްޗަށް ބިނާވެފައިވާ މައިގަ ނޑު ޤާއިމުވެގެންވަނީ އިތުބާރު ނުކުރެވޭ
ކުރުމަށެވެ. އަދި ބޭރުގެ މަދަނިއްޔަތަކީ އަސާސީ ކަންތައްތަކާއި ޞަރީޙަ ޙަދީޘްތަކެއްގެ މައްޗަށެވެ. މިތަޙްޤީޤު
ހަމަ އެކަނި ބޭރު އެއްޗަކަށްވާތީވެ ގޮތެއްގައި އިޢުތިރާޟުކުރާ އެއްޗެކެވެ. މިގޮތަށް ކުރުމަށްފަހު ޔޫރަޕްގެ
އެއަށް އަޅުވެތިވުމަށެވެ. ހަމައެކަނި މިކަން މިހެންވުމުން އެމީހުންގެ ރަށްވެހިކަމުގެ ރޫޙާއި އެއްގޮތްވުމަށް
ސަބަބަކީ މާއްދީ ނަޒަރަކުން ސިކު ނޑިތައް އަތުލައިގަންފައިވާ ޤުރްއާނުގެ ތަޢުލީމުތައް ބަދަލުކޮށް
ބަލާއިރު އެތަކެއްޗަކީ ބާރުގަދަ ވިދާ ފަރަންޖީ ވެގެންއުޅޭ މީހުން އެމީހުންނަށް ހެދުން ވަރަށް ފަސޭހަކަްމަކަށް
އެއްޗެތިކަމަށްވުމެވެ. އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ވަދެވިފައި ތިބޭ ދަތި ގޮޅިން ސުންނަތް ވެގެންދެއެވެ.
10 ދަރުމަ. ނޮވެމްބަރ 2012